

Bijlage 1:

Plaatsingscriteria Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd

Ingangsdatum 1 februari 2023

Voor de plaatsing van een jongere in een KVJJ zijn landelijk vastgestelde criteria bepaald. Deze criteria zijn leidend voor plaatsing in een KVJJ en gelden voor alle locaties. Ze zijn leidend voor de gehele keten. Voor jongeren in voorlopige hechtenis, jongeren met titels jeugddetentie en PIJ-maatregel zijn aparte criteria opgesteld. Overigens geldt voor een selectiefunctionaris dat hij/ zij niet ieder criterium afvinkt, maar een weging doet op basis van de voor die persoon relevante beschermende- en risicofactoren (contra-indicaties). Het belang van de juiste (schriftelijke) informatie voor de selectiefunctionaris om een goede weging te kunnen maken is in dezen evident.

Binnen de criteria wordt onderscheid gemaakt tussen vaststaande contra-indicaties en (contra-)indicaties ter overweging. Indien er sprake is van een vaststaande contra-indicatie, dan kan de jongere niet in de KVJJ worden geplaatst. Voor de indicaties ter overweging geldt dat deze in samenhang worden afgewogen. Het gaat daarbij om de balans tussen beschermende factoren en risicofactoren (contra-indicaties). Wanneer er voldoende beschermende factoren zijn ten opzichte van de risicofactoren, dan kan de jeugdige in de KVJJ geplaatst worden.

Overigens is de opsomming en toelichting van de criteria niet binnen een bepaalde volgorde van belangrijkheid weergegeven. Alle relevante criteria worden meegenomen in het besluit tot eventuele plaatsing in de KVJJ.

1. Voorlopige hechtenis

1.1 Criteria

Vaststaande contra-indicaties

- OM gaat niet akkoord met plaatsing
- Ernstige verslavingsproblematiek, suïcidaliteit en/of noodzaak tot klinische observatie/behandeling

Te wegen (contra)-indicaties

- Aard delict
- Recidive-risico op basis van recente risicotaxatie
- Risico op onttrekking
- Medeverdachten
- Nabijheid slachtoffer
- Potentieel maatschappelijk onrust of Mediagevoeligheid
- IQ lager dan 70 in combinatie met mate van zelfredzaamheid
- Verloop eerder verblijf in een KVJJ
- Netwerk in omgeving van de KVJJ
- Extra zorgbehoefte
- Motivatie
- Dagbesteding
- Aanvaardbare reistijden (gemiddeld 1,5 uur voor enkele reis)

Indien het OM niet akkoord gaat met plaatsing in de KVJJ, wordt een jongere niet geplaatst. Dit hangt vaak samen met de ernst van de verdenking, het recidive-risico en/of onderzoeksbelang (zoals opgelegde beperkingen en/of de aanwezigheid van meerdere verdachten in één strafzaak). De visie van het OM kan gedurende de periode van de voorlopige hechtenis wijzigen. Als bijvoorbeeld de tenlastelegging wordt aangepast of de beperkingen komen te vervallen, kan het OM mogelijk alsnog akkoord gaan met plaatsing in een KVJJ. Het is dus belangrijk om gedurende het gehele traject van de voorlopige hechtenis telkens weer opnieuw af te blijven wegen of (over)plaatsing in een KVJJ mogelijk is.

Ernstige verslavingsproblematiek, suicidaliteit en/of noodzaak tot klinische observatie/behandeling

- Op het moment dat er sprake is van ernstige verslavingsproblematiek dient eerst te worden ingezet op behandeling. Zodra het middelengebruik onder controle is, kan aanmelding voor de KVJJ worden overwogen.
- De KVJJ is niet ingericht op het bieden van psychiatrische zorg binnen de muren van de KVJJ. Om deze reden is het niet mogelijk voor jongeren om bij (dreigende) suicidaliteit in de KVJJ te verblijven.
- Wanneer er sprake is van een noodzaak tot klinische observatie, dient deze plaats te vinden vóór aanmelding bij de KVJJ. Indien uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat de risico's voldoende te managen zijn en er geen klinische behandeling noodzakelijk is, kan de jongere gewogen worden voor aanmelding.

Levensdelicten, zedendelicten en delicten waarbij een (imitatie)vuurwapen is gebruikt, zijn geen vaste contra-indicatie. Gezien de zwaarte van voornoemde delicten, dient bij besluit tot plaatsing i.h.k.v. verdenking daarvan expliciet onderbouwd te worden waarom plaatsing in de KVJJ verantwoord wordt geacht. Er moeten voldoende beschermende factoren aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld een laag recidive-risico, een laag risico op onttrekking en geen nabijheid van beoogd slachtoffer.

Recidiverisico o.b.v. recente risicotaxatie

Uit een risicotaxatie van maximaal zes maanden oud (het LIJ door de RvdK, de RISC door de 3RO en/of de SAVRY door de JJI) blijkt het actuele recidive-risico. In afstemming met de KVJJ wordt onderbouwd welke maatregelen en beschermende factoren aanwezig zijn om het risico op recidive te kunnen beheersen en te kunnen reduceren.

Met de term "risico op onttrekking" wordt de kans op het niet nakomen van de afspraken en/of het niet terugkeren naar de KVJJ aangeduid. Hierin wordt de historie van onttrekkingen meegewogen evenals de eerder niet nagekomen afspraken en voorwaarden (zowel binnen civiel- als strafrechtelijke maatregelen indien bekend).

Medeverdachten

Medeverdachten in een strafzaak worden alleen gezamenlijk in de KVJJ geplaatst, wanneer het OM hier expliciet toestemming voor geeft. Hier dient de kanttekening geplaatst te worden dat het OM niet altijd inzicht heeft waar medeverdachten zich bevinden. DIZ neemt hierin het initiatief tot afstemming met het OM.

Indien bekend, wordt omschreven wat de relatie van de jongere tot het (vermeende) slachtoffer is. Tevens wordt het risico bepaald dat de jongere en het (vermeende) slachtoffer elkaar tegen komen tijdens verblijf in de KVJJ en wat de houding van de jongere ten opzichte van het (vermeende) slachtoffer is of kan zijn. Hierbij wordt gekeken naar mogelijke wraakgedachten en/of langlopende spanningen tussen families of groepen jongeren. Op basis van de door de RvdK aangeleverde informatie weegt DIZ de plaatsing in de KVJJ af.

Potentieel maatschappelijke onrust/ Mediagevoeligheid

Indien informatie bekend is over maatschappelijke onrust en/of mediagevoeligheid die de strafzaak met zich meebrengt, dan wordt dit genoemd in de aanmelding. Maatschappelijke onrust en/of

media-aandacht kunnen van invloed zijn op de jongere en/of de KVJJ. De mogelijke risico's die dit met zich meebrengt en/of eventuele maatregelen hiertegen dienen te worden omschreven. Indien een jongere een gemeten IQ heeft onder de 70 óf een lage uitslag van de SCIL (SCreener voor Intelligentie en Licht verstandelijke beperking), dan dient de afweging gemaakt te worden of hij voldoende zelfredzaam is voor plaatsing in de KVJJ. Eventuele beschikbare extra ondersteuning dient bij de aanmelding te worden omschreven en met de KVJJ besproken worden of deze extra ondersteuning haalbaar is voor de KVJJ.

Het (resocialisatie-)proces dat een jeugdige in de KVJJ doormaakt, gaat soms met vallen en opstaan. Wanneer een jongere eerder in een KVJJ verbleef, dan dient bij de aanvraag het verloop van het eerdere verblijf beschreven te worden. Aan de hand van die informatie wordt gewogen of plaatsing voor een tweede keer KVJJ passend is.

Een belangrijke factor voor een jongere in de KVJJ is zijn omgeving. Het netwerk om hem heen kan zowel een beschermende factor als een risico zijn. Bij de aanvraag dient de invloed van het netwerk op de jongere omschreven te worden. Een negatief netwerk van de jongere in de omgeving van de KVJJ, kan het recidive-risico verhogen en/of risico vormen dat het netwerk het verblijf in de KVJJ verstoort.

Wanneer een jongere extra zorg of begeleiding nodig heeft, dan dient dit omschreven te worden in de aanvraag. Met de KVJJ dient afgestemd te worden of zij deze extra begeleiding kunnen bieden. Indien ambulante behandeling gericht op de aanwezige zorgvraag nodig is, dan wordt dit door de aanmelder georganiseerd.

De (positieve) motivatie van de jongere is een belangrijke factor voor een geslaagd verblijf in de KVJJ. De jongere dient zich te conformeren aan de huisregels van de KVJJ. Ook dient hij gemotiveerd te zijn voor zijn dagbesteding (onderwijs, werk en/of andere vorm van dagbesteding). Tevens dient hij zich te houden aan de gemaakte afspraken en bereid te zijn tot aanvullende hulp indien nodig. Omdat (positieve) motivatie een dermate belangrijke impact heeft op succesvol verloop van het verblijf in de KVJJ en het proces daarna, moeten deze factoren bij de aanvraag nauwkeurig worden omschreven.

Dagbesteding

De dagbesteding van een jongere is een belangrijk onderdeel tijdens zijn verblijf in de KVJJ en kan een beschermende factor zijn. Er wordt omschreven waar de dagbesteding van de jongere tijdens het verblijf in de KVJJ uit zal bestaan. Dit hoeft niet persé regulier onderwijs te zijn, maar kan ook bestaan uit (vrijwilligers)werk, een traject voor dagbesteding vanuit de gemeente of bijvoorbeeld (dag)behandeling. Wanneer tijdens schoolvakanties geen onderwijs wordt aangeboden, dan kan de KVJJ zelf een vorm van dagbesteding aanbieden. Wanneer de dagbesteding bij aanmelding nog niet geregeld is, dan is dit niet direct reden voor afwijzing. De KVJJ kan zelf in de eerste periode dagbesteding organiseren.

De reistijd tot school, werk of dagbesteding wordt in de aanmelding genoemd, incl. het soort vervoermiddel en de inschatting of de jongere voldoende zelfredzaam is om zelfstandig te kunnen reizen. Indien de zelfredzaamheid zelfstandig reizen niet toelaat, wordt beschreven op welke wijze dit ondervangen kan worden. Met de KVJJ kan worden besproken of zij mogelijkheden zien hierin te faciliteren. De richtlijn voor reistijd is gesteld op gemiddeld 1,5 uur (enkele reis).

2. Jeugddetentie en PIJ-maatregel

2.1 Criteria

Vaststaande contra-indicaties

- Negatief Advies OM
- Actuele ernstige zorgproblematiek: bv. ernstige verslavingsproblematiek/suïcidaliteit en/of noodzaak tot klinische behandeling.
- Geen verlofstatus die de KVJJ kan uitvoeren (indien PIJ-maatregel)
- Vervolgplek na KVJJ onbekend (indien PIJ-maatregel)
- Openstaande strafzaak/vervolgvonnissen
- Plaatsing tijdens jeugddetentie terwijl aansluitend een PIJ-maatregel is opgelegd.

Te wegen (contra-)indicaties

- Recidive-risico op basis van recente risicotaxatie
- Risico op onttrekking
- IQ lager dan 70 in combinatie met mate van zelfredzaamheid
- Netwerk in omgeving van de KVJJ
- Nabijheid slachtoffer
- Potentieel maatschappelijke onrust en mediagevoeligheid
- Motivatie

- Dagbesteding
- Aanvaardbare reistijden en/of vestigen in regio

2.2 Toelichting op de criteria

Bij een PIJ-er vraagt de JJI de plaatsing in de KVJJ aan. Het advies van het OM moet hierin beschreven worden. Indien het OM niet akkoord gaat met plaatsing in de KVJJ, wordt een jongere niet geplaatst. *Actuele ernstige* verslavingsproblematiek of suïcidaliteit en/of noodzaak tot klinische behandeling.

- Op het moment dat er sprake is van ernstige verslavingsproblematiek dient eerst ingezet te worden op behandeling. Zodra het middelengebruik onder controle is, kan aanmelding voor de KVJJ worden overwogen.
- De KVJJ is niet ingericht op het bieden van psychiatrische zorg binnen de muren van de KVJJ. Om deze reden is het niet mogelijk voor jongeren om bij (dreigende) suïcidaliteit in de KVJJ te verblijven.

Geen verlofstatus die de KVJJ kan uitvoeren (indien PIJ-maatregel)

Tijdens het verblijf in de KVJJ heeft een jongere een dagbesteding buiten de KVJJ en vinden ook andere onderdelen van zijn dagprogramma buiten de KVJJ plaats. Hiervoor is een verlofmachtiging een vereiste. Indien er, in geval van de titel jeugddetentie nog geen verlofstatus is, dient deze gelijktijdig met aanmelding voor de KVJJ te worden aangevraagd. Dit dient te zijn vermeld in de aanmelding. Nadat de verlofmachtiging is toegekend, kan DIZ akkoord geven op plaatsing in de KVJJ.

Wanneer de aanmelding een jongere met PIJ-maatregel betreft, dient bekend te zijn naar welke plek hij/zij zal uitstromen na het verblijf in de KVJJ. Dit betekent dat de jongere aangemeld is bij een woonsetting en daar op een wachtlijst staat, dan wel dat de jongere zal terugkeren naar huis. De plaatsingsdatum/uitstroombdatum hoeft (nog) niet bekend te zijn. Er is daarmee geen maximale verblijfsduur in de KVJJ vereist.

Wanneer een jongere na zijn huidige titel een vrijheidsbenemende maatregel opgelegd krijgt, dan is dit een uitsluitingscriterium voor plaatsing in de KVJJ.

Plaatsing tijdens jeugddetentie terwijl aansluitend een PIJ-maatregel is opgelegd.

Wanneer een jongere tijdens zijn jeugddetentie een PIJ-maatregel krijgt opgelegd, dan is dit een uitsluitingscriterium voor plaatsing in de KVJJ.

Recidive-risico o.b.v. recente risicotaxatie

Uit de risicotaxatie van maximaal 6 maanden oud (het LIJ door de RvdK, de RISC door de 3RO en/of de SAVRY door de JJI) blijkt het actuele recidive-risico. In afstemming met de KVJJ wordt onderbouwd welke maatregelen en beschermende factoren aanwezig zijn om het risico op recidive te beheersen en/of reduceren. Wanneer de risico-inschatting op basis van de SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth) hoog is, dienen minimaal de eerste 5 verlopen dubbel begeleid plaats te vinden.

Wanneer een jongere vanuit vrijheid of na een kort verblijf in een JJI wordt aangemeld, wordt omschreven en gewogen in welke mate de jongere zich eerder aan afspraken en voorwaarden heeft gehouden, zowel binnen strafrechtelijke- als civielrechtelijke maatregelen. Indien hij zich eerder niet aan gemaakte afspraken hield, wordt omschreven wat is veranderd of hoe het risico op onttrekking wordt gemanaged. In geval van een langer verblijf in de JJI wordt omschreven hoe eerdere verlopen zijn verlopen, met name indien er onttrekkingen of andere incidenten zijn geweest. Of een eerdere onttrekking reden is voor afwijzing hangt onder andere af van hoe lang dit geleden is, de motivatie van de jongere en de aanwezigheid van beschermende factoren. Er wordt onderbouwd hoe een mogelijke volgende onttrekking voorkomen kan worden. Een signaleringsplan is beschikbaar. Indien een jongere een gemeten IQ heeft van onder de 70 óf een lage uitslag van de SCIL (Screener voor Intelligentie en Licht verstandelijke beperking), dan dient de afweging te worden gemaakt of hij voldoende zelfredzaam is voor de KVJJ. Eventuele beschikbare (extra) ondersteuning dient bij de aanmelding te worden omschreven.

Een belangrijke factor voor een jongere in de KVJJ is zijn omgeving. Het netwerk om hem heen kan zowel een beschermende factor als een risico zijn. Bij de aanvraag dient de invloed van het netwerk van de jongere omschreven te worden. Een negatief netwerk van de jongere in de omgeving van de KVJJ kan het recidive-risico verhogen en/of een risico vormen dat het netwerk het verblijf in de KVJJ verstoort.

Indien bekend, wordt omschreven wat de relatie van de jongere tot het (vermeende) slachtoffer is en wat het risico is dat de jongere en het (vermeende) slachtoffer elkaar tegen kunnen komen tijdens verblijf in de KVJJ en wat de houding van de jongere kan zijn ten opzichte van het (vermeende) slachtoffer.

Hierbij wordt gekeken naar mogelijke wraakgedachten en langlopende spanningen tussen families of groepen jongeren.

Potentieel maatschappelijke onrust en/of mediagevoeligheid op het moment van plaatsing

Indien informatie bekend is over maatschappelijke onrust of mediagevoeligheid die de strafzaak met zich meebrengt, dan wordt dit benoemd in de aanmelding. Maatschappelijke onrust en/of media-aandacht kunnen van invloed zijn op de jongere en/of de KVJJ. De mogelijke risico's die dit met zich meebrengt en eventuele maatregelen hiertegen dienen omschreven te worden.

De (positieve) motivatie van de jongere is een belangrijke factor voor het verblijf in de KVJJ. De jongere moet zich conformeren aan de huisregels van de KVJJ. Ook dient hij gemotiveerd te zijn voor zijn dagbesteding (onderwijs, werk en/of andere vorm). Tevens dient hij zich te houden aan de gemaakte afspraken en bereid te zijn tot aanvullende hulp wanneer nodig. Omdat motivatie een dermate belangrijke impact heeft op het succesvol verloop van het verblijf in de KVJJ en het proces daarna, moeten deze factoren bij de aanvraag nauwkeurig worden omschreven.

Dagbesteding

De dagbesteding van een jongere is een belangrijk onderdeel van zijn verblijf in de KVJJ en kan een beschermende factor zijn. Er wordt omschreven waar de dagbesteding van de jongere tijdens het verblijf in de KVJJ uit zal bestaan. Dit hoeft geen (regulier) onderwijs te zijn, maar kan ook bestaan uit

(vrijwilligers)werk, een traject voor dagbesteding vanuit de gemeente of bijvoorbeeld dagbehandeling. Wanneer tijdens schoolvakanties geen onderwijs wordt geboden, dan kan de KVJJ zelf een vorm van dagbesteding aanbieden. Wanneer de dagbesteding bij aanmelding nog niet geregeld is, dan is dit niet direct reden voor afwijzing. De KVJJ kan zelf in de eerste periode dagbesteding organiseren.

De reistijd tot school, werk of dagbesteding wordt in de aanmelding benoemd, incl. het soort vervoermiddel en de inschatting of de jongere voldoende zelfredzaam is om zelfstandig te kunnen reizen. Indien de zelfredzaamheid niet toelaat om zelfstandig te kunnen reizen, wordt beschreven op welke wijze dit ondervangen wordt. Met de KVJJ kan worden besproken of zij mogelijkheden zien hierin te faciliteren. De richtlijn voor reistijd is gemiddelde 1,5 uur (enkele reis).

3. Overplaatsing naar JJI

Een over- of terugplaatsing vanuit een KVJJ naar een JJI vindt plaats op aanvraag van de KVJJ.

Een KVJJ kan over- of terugplaatsing aanvragen wanneer bijvoorbeeld een jongere zich (herhaaldelijk) niet aan afspraken houdt, zich onttrekt, een slechte invloed heeft op de groep, recidive gedrag vertoont en/of op bepaalde wijze niet meer handhaafbaar is in de KVJJ.

Hiervoor zijn geen vaste of te wegen criteria geformuleerd. Wanneer een KVJJ een verzoek doet tot overplaatsing, dan zal DIZ hier gevolg aan geven en de betreffende jongere in een JJI plaatsen. In het plaatsingsproces staan de stappen beschreven die doorlopen moeten worden bij een over-/terugplaatsing naar de JJI.

In het kader van het recht op bezwaar en beroep van de jongere, dient in een dergelijke aanvraag beschreven te worden welke (huis)regels zijn overtreden en hoe gehandeld is op basis van het sanctiebeleid.